

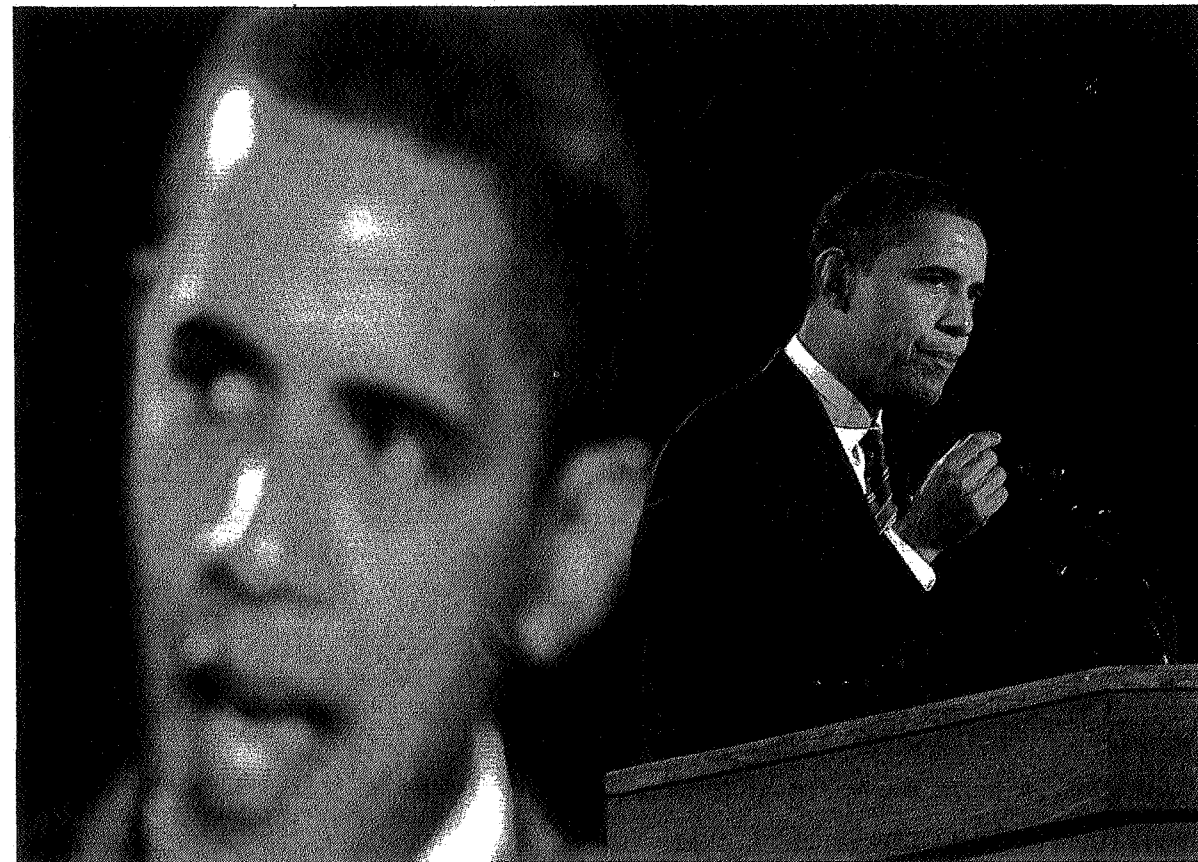
Kan Obama speechen? Yes, he can!

Een gedetailleerde analyse van Obama's overwinningstoespraak.

door Bas Jongenelen

Snel nadat duidelijk werd dat Barack Obama de Amerikaanse presidentsverkiezingen gewonnen had, hield hij in Chicago zijn overwinningstoespraak. Was dit de historische toespraak waar Amerika op zat te wachten? Hoe goed was de speech eigenlijk? Ik zal hier een korte analyse presenteren van Obama's *victory speech* om aan te tonen dat deze retorisch goed in elkaar steekt.

Eerst een globale kijk op de toespraak. Belangrijk bij een speech is dat je weet tot wie je je richt. De meeste toespraken hebben een duidelijk publiek: een advocaat spreekt in de rechtbank en een chef spreekt tot zijn personeel. Maar Obama moest tot 'de Amerikanen' spreken, en al die Amerikanen zijn natuurlijk niet onder één noemer te vatten. Vandaar dat Obama niet te specifiek kon zijn, hij zag zich verplicht om iets algemeen te zeggen. Obama's oplossing hiervoor is het optimisme. Hij suggereert dat op alle vlakken optimisme nodig is. Hoe dat optimisme handen en voeten krijgt, is onduidelijk. Bij alles is in ieder geval duidelijk dat als je een probleem tegenkomt, dat je dan zegt: 'Yes we can'. Obama krijgt het hiermee voor elkaar dat iedere Amerikaan zich aangesproken voelt. Het Amerikaans Engels van Obama is goed te volgen, ook voor mensen die het Engels niet helemaal machtig zijn. Hij spreekt rustig, en ondanks het feit dat hij soms lange zinnen spreekt, zijn deze zinnen toch volstrekt helder. Hij zorgt ervoor dat er pauzes zitten tussen de zinsdelen, en zijn manier van spreken maakt de zinsopbouw duidelijk, zodat de gehan-

'President-elect' Barack Obama tijdens het uitspreken van zijn historische speech in Grant Park in Chicago.

foto David Guttenfelder/AP

teerde grammatische constructies voor iedereen te volgen zijn. Dus ook op dit punt zal iedere toeschouwer zich aangesproken voelen. Daarbij kijkt hij rond, hij probeert zoveel mogelijk mensen in de ogen te kijken. Het resultaat daarvan is, dat je als toeschouwer denkt: 'Hij heeft het tegen mij.' Deze globale analyse laat zien dat het Obama gelukt is om direct bij het publiek binnen te komen, ondanks dat dit publiek zo divers is. Behalve een goede globale indruk, is Obama's toespraak ook op detail geslaagd te noemen. Hij maakt gebruik van diverse stijlfiguren, maar vooral van de herhaling (ook wel repetitio genoemd). De eerste

zin bevat al zo'n repetitio:

'If there is anyone out there who still doubts that America is a place where all things are possible, who still wonders if the dream of our founders is alive in our time, who still questions the power of our democracy, tonight is your answer.'

(vertaling: Als er iemand is die er nog steeds aan twijfelt of Amerika een gebied is waar alles mogelijk is, die zich afvraagt of de droom van de oprichters nog steeds levend is, die nog steeds de kracht van de democratie in twijfel trekt: vanavond heb je antwoord gekregen.)

De kracht van deze eerste zin, zit 'm in de herhaling van 'who still'. Maar liefst drie maal achter elkaar

komt deze term voor. Dat slaat in als een bom. Hij vervolgt met het woord 'answer' (antwoord), en ook dat woord laat hij daarna drie keer terugkomen. Het effect is dat de twijfelaars, critcasters en zeurkousen ('anyone who still...') met drie antwoorden om hun oren worden geslagen. De tijd, zo zegt Obama eigenlijk, is gekomen om het pessimisme de rug toe te keren en het optimisme te laten zegevieren. Waarschijnlijk verwacht het publiek hier al een 'Yes we can!', maar nee. Obama komt nog niet met zijn lijfspreuk, hij stelt deze uit om de spanning te verhogen. Het middenstuk van de speech begint met de gebruikelijke bedank-

Techniek helpt een handje

- Het lijkt er op dat Barack Obama zijn veelgeroemde speeches uit het hoofd opzegt, maar schijn bedriegt. Obama spreekt met een autocue waarbij de tekst van onderaf op een glazen plaat wordt geprojecteerd, die op ooghoogte is bevestigd aan een standaard.
- Die projectie gebeurt via een zogenaamde teleprompter. De techniek wordt in Hollywood al gebruikt sinds de jaren vijftig.
- Voormalig acteur Ronald Reagan bracht hem naar Washington toen hij in 1980 werd verkozen tot president. Reagan gaf geen speech meer zonder zijn teleprompter.
- De speech die Obama in de nacht van dinsdag op woensdag in Chicago hield, duurde bijna 17 minuten.
- Obama's befaamde slogan 'Yes, we can' is verzonnen door zijn campagneleider, David Axelrod.

jes, schetst daarna de afgelopen paar maanden en gaat over het optimisme dat de diverse generaties moet omspannen. Op het einde deelt Obama weer een stel retorische klappen uit. Dan komt hij zes keer met de slogan 'Yes we can'. En na die zes komt hij met een slotalinea die hij wederom besluit met 'Yes we can'. Zeven keer 'Yes we can'! De kracht van de herhaling buit Obama ten volste uit. Kan Obama een goede toespraak houden? Yes he can.

Bas Jongenelen is docent taalbeheersing, Fontys Lerarenopleiding Tilburg

De volledige tekst van de toespraak en een filmpje ervan is te vinden op www.brabantsdagblad.nl/verkiezingenvs

daarna waarschijnlijk het hele hok geïnfecteerd. De geiten worden gedwongen om tussen hun ontlasting en de smetstof van die zieke geit het stro op te eten. Vervolgens

HET DEBAT IN BRABANT

Vrijdag 7 november:
NK Harmonie, Stationsstraat in Tilburg, 20.00 uur. Lezing minister Ernst Hirsch Ballin van Justi-

De Kwestie

